ဝါအီးလ်ဂိုနင်မ်
ရေးသူ - မိုဟာမက် အယ်လ်ဘာရာဒိုင်း
၇

စီးပွားရေးပညာရှင်
ဂျိုးဇက်ဖ်စတစ်ဂလစ်ဇ်
ရေးသူ - ဇော်ဖွန်ဘရောင်း
၈

NETFLUX ရဲ့ စီအီးအို
ရိ(ဒ်) ဟက်စ်တင်းစ်
ရေးသူ- ကေဗင်စပေစီ
၉

ကျောင်းပညာရေးစနစ် တော်လှန်ရေးသမား
ဂျက်ဖရီ ကနေဒါ
ရေးသူ- အာနီဂျူကင်
၁၀

Facebook ဖန်ဆင်းရှင်
မတ်(ခ်)ဇူကာဘတ်(ဂ်)
ရေးသူ - အေဟရယ်လ်ကပုန်း
၁၂

ဝီကီးလိစ်ထဲကထုတ်လုပ်သူ
ဝီတာမက်စတာဘက်ကာ
ရေးသူ - အင်နာကင်းဒရစ်
၁၃

အမျိုးဆန္ဒအရ တည်ဆောက်သူ
အိန်ဂျယ်လာမာကဲလ်
ရေးသူ - ခရစ္စတင်းလာဂတ်(ဒ်)
၁၄

ဖော်ကောင်
ဂျူလီယန်အဆန်း
ရေးသူ - ဂျာမိန်းဂရီယာ
၁၅

မြူမြင်ပြောင်းလဲရေးသမား
ရွန်ဘရူဒါ
ရေးသူ - ဂျိုးကလိန်
၁၆

ဗဟိုဘဏ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
လာမင်နိုဆန်နူစီ
ရေးသူ - အဲလက်စ်ပါရီ
၁၇

ရုပ်ရှင်မင်းသား
ကောလင်းဖတ်သ်
ရေးသူ - ဟယ်လင်မစ်ရင်
၁၈

အမာခံချစ် မေမေ
အေမီချွား
ရေးသူ - ရာရိုင်းဆင်ဘာတ်ဂ်
၂၀

ဒုတိယသမ္မတ
ဂျိုးဘိုက်ဒင်
ရေးသူ - ရာမ်းအီမန်နျူယယ်
၂၂

စာရေးဆရာမ
ဂျနီဖာအီဂန်
ရေးသူ - ကားတစ်ဆစ်တန်ဖဲလ်
၂၃

တင်းနစ်ချန်ပီယံ
ကင်မ်ကလစ်စတား(စ်)
ရေးသူ - မာတီနာ နာဗရာတီလိုဗာ
၂၄

ထောက်လှမ်းရေးမှူးချုပ်
အာမက်ရှူဂျာ ပါရှာ
ရေးသူ - မိုက်ကယ်ဟေဒင်
၂၅

အမေရိကန်အောက်လွှတ်တော်အမတ်
ဂေဘရယ်လ်ဂစ်ဖို့ဒ်
ရေးသူ - ဘားရက်အိုဘားမား
၂၆

ငြိမ်းချမ်းရေးနိုဘယ်ဆုရှင်
ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည်
ရေးသူ - ဝန်ဒန်း
၂၇

တင်မောင်မြင့် မြန်မာပြန်သည်

အစဉ်အလာကို တော်လှန်သော
ကတ်ဆွန်နီဘူ ဆာကူရိုင်း
ရေးသူ - ဟာန်ဘီချ်
၂၈

မြို့တော်ဝန်
ကိုရီဘွတ်ကာ
ရေးသူ - အိုပရာဝင်ဖရေး
၂၉

အမေရိကန် သမ္မတကတော်
မစ်ရှဲလ်အိုဘားမား
ရေးသူ - ဂျာမီ အော်လီဗာ
၃၀

အမေရိကန်ကွန်ဂရက်အမတ်မင်း
ပေါလ်ရိုင်(န်)
ရေးသူ - စကော့ဝေါကာ
၃၁

ပန်းချီဆရာ
အိုင်ဝေဝေ
ရေးသူ - ဇွန်ဟာတ်(စ်)မန်
၃၂

ဓမ္မဆရာ
ရှော်ဘဲလ်
ရေးသူ - ဇွန်မီယာချမ်း
၃၃

လူ့အခွင့်အရေးရှေ့နေ
ဟာသီတာအီ လီ
ရေးသူ - ဟစ်ရပ်မာတာ
၃၄

ဘရာဇီးသမ္မတ
ဒဲလ်မာ ရူးဆက်ဖ်
ရေးသူ - မစ်ရှဲလ်ဘက်ချ်လက်
၃၅

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး
လျာန်ကွမ်းလျယ်
ရေးသူ - ဘီလ်၊ ဗိုဲလ်
၃၇

သိပ္ပံပညာရှင်
ဒူဆာဖေ့ဂျ်ရမ်းဘတ်ပ်
ရေးသူ - ဖရန့်ဒီဝါးလ်
၃၈

ဖက်ရှင်နဲ့ ရုပ်ရှင်ဒါရိုက်တာ
တွမ်ဖို့ဒ်
ရေးသူ - ရီတာဝီလ်ဆင်
၃၉

ဆရာဝန်
တာကေးရှိကန်နို
ရေးသူ - ခရစ်တာမား
၄၀

တင်မောင်မြင့် မြန်မာပြန်သည်

လတ်ပိုက်ကြည့်မနေနိုင်သူ
နီကိုလပ်စ် ဆာကိုဇီ
၄၂

အမေရိကန်ကွန်ဂရက်လွှတ်တော် အမျိုးသမီးအမတ်
မစ်ရှဲလ်ဘက်ချ်မင်
ရေးသူ - ရန်ဂျလင်းဘတ်ဖ်
၄၃

မီဒီယာလောက၏ ဘုရင်တစ်ဆူ
ဆာအက်ဒ်မိုဆင်နီ
ရေးသူ - ရှူးပတ်မားဒေါ့ချ်
၄၄

ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးမှူး
ခရစ် ခရစ္စတီ
ရေးသူ - မစ်ချ်ဒင်နီယယ်လ်(စ်)
၄၅

ဥရောပဘဏ်ဥက္ကဋ္ဌ
ယန်း ကလော့(ဒ်) ထရီချက်
ရေးသူ - မိုက်ကယ်အိလိရော့
၄၆

ပတ်ဝန်းကျင်ထိန်းသိမ်းကာကွယ်ရေးအကြီးအကဲ
လီဆာဂျက်ဆင်
ရေးသူ - စတီဖင်ချူး
၄၇

Mad man ကိုဖန်ဆင်းသူ
မက်သယူးဝိန်နာ
ရေးသူ - အဲလစ်ဘောက်မော့စ်
၄၈

ဗုံပြိုကုန်နိုင်ဖွယ်
ဂျပ်စတင်ဘီဘာ
ရေးသူ - အားရှား
၄၉

တော်ဝင်မေတ္တာမိုး
မင်းသားဝီလျံ နှင့် ကိတ်မစ်ဒဲလ်တန်
ရေးသူ - ဂျက်ကီကောလင်း
၅၀

မောနင်းရှိုးတင်ဆက်သူ
ဂျိုးစကားဘိုရို
ရေးသူ - မိုက်ကယ်ဘလွန်းဘာ့ဂ်
၅၁

ရုပ်ရှင်မင်းသမီး
ဘလိတ်(ခ်)လိုက်ဗလီ
ရေးသူ - ဘတ်ဇ်လာမန်း
၅၂

အမေရိကန် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး
ဟီလာရီကလင်တန်
ရေးသူ - ဂျိုးဇက်အက်စ်နိုင်း ဂျူနီယာ
၅၄

နိုင်ငံရေး ဓမ္မဆရာ
မူတာဒါ အယ်လ်ဆာဒါ
ရေးသူ - ဘော်ဘီဂို့ရှ်
၅၆

အမေရိကန်အကြမ်းဖက်သမား
အန်ဝါအယ်လ်အလာကီ
ရေးသူ - ဘော်ဘီဂို့ရှ်
၅၇

မင်းဖို့မင်းလွင် ဖြစ်လာမယ့်သူ
ကင်မ်ဂျုံအန်
ရေးသူ - ဘော်ဘီဂို့ရှ်
၅၇

ဖအေတူသား လေလုံးထွား
ဆာအစ်ဖ်၊ အယ်လ် အစ္စလာမ် ကဒါဖီ
ရေးသူ - ဘော်ဘီဂို့ရှ်
၅၈

လှုံ့ဆော်ရေးသမား
ဟာစန် နာဆရာလာ
ရေးသူ - ဘော်ဘီဂို့ရှ်
၅၈

ဗိုင်းရပ်စ်ရှာဖွေသုတေသနရေးသမား
နေသန်ဝုဖ်
ရေးသူ - ဘရိုင်ဝဲ့လ်(ရှ်)
၅၉

ရုပ်သံလောက၏ရှေ့ဆောင်
အိုပရာဝင်ဖရေး
ရေးသူ - တက်(ဒ်)တာနာ
၆၀

ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ဒီမိုကရက်တစ် ဖြစ်အောင်လုပ်ခြင်း

ပြောင်းလဲခြင်းသည်သာ မပြောင်းမလဲ တည်မြဲနေတယ်လို့ပြောကြတာဟာ ဟောင်းနွမ်းနေပြီဖြစ်တဲ့ ရှေးဆိုရိုး စကားဖြစ်နေပါပြီ။ သို့သော်လည်း ယခင်အခါများကထက် ကျွန်တော်တို့ဟာ အစဉ်အမြဲ အသွင်ပြောင်းလဲနေတဲ့ ခေတ်တစ်ခေတ်မှာ အသက်ရှင်နေကြတာဖြစ်ပါတယ်။ အာရပ်နွေဦးရာသီဟာ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသကို ပြောင်းလဲစေတဲ့ ကမ္ဘာ့သမိုင်းရေးရာဖြစ်ရပ်များ စဉ်ဆက်မပြတ် တသောသော၊ တသွင်သွင်ပြောင်းလဲနေတာကို ကိုယ်စားပြုနေပါတယ်။ ဂျပန် မြေငလျင်နဲ့ ဆူနာမီဖြစ်ရပ်ဟာ အာရှရဲ့သမိုင်းကို ပြောင်းလဲပစ်နိုင်ပါတယ်။ ပြီးတော့ တော်လှန် ပြောင်းလဲမှုရာသီဥတုဟာ လူမှုမီဒီယာရဲ့စွမ်းအားကြောင့် ပိုပြီးနက်ရှိုင်းလာ၊ ပိုပြီးကျယ်ပြန့်သွားကာ ပိုပြီးအရှိန်အဟုန်မြင့်တက်စေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီ အပြောင်းအလဲအပေါ် ဩဇာလွှမ်းမိုးနိုင်ဖို့ ဒါမှမဟုတ် အဲဒီအပြောင်းအလဲရဲ့ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကိုခံယူဖို့ ဘယ်တုန်းကမှ မလွယ်ခဲ့ပါဘူး။

ဒီနှစ်အတွက် TIME 100 စာရင်းမှာ အဲဒီဇာတ်လမ်းတွေကို ထင်ဟပ်ဖော်ပြထားပါတယ်။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ၊ အာရှနဲ့ ကမ္ဘာ့လူမှုမီဒီယာတွေက ပေါ်ထွက်လာတဲ့ ဇာတ်လမ်းတွေပါပဲ။ တစ်ခါတစ်ရံမှာတော့ ပြောင်းပြန်အင်ဂျင်နီယာဖြစ်စဉ်နည်းနဲ့ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို ဖန်တီးယူနိုင်ပါလိမ့်မယ်။ လွန်ကဲထူးခြားတဲ့ လှုပ်ရှားမှုတွေ ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ခလုတ်ဖြုတ်လိုက်တာ ဘယ်သူလက်ချက်လဲ။ ဖေ့စ်ဘွတ်ခ်ပေါ်မှာ ဝါအီးလ်လ်ဂိုနင်မ်ရဲ့ မေတ္တာရပ်ခံဆော်ချက်ပို့စ်တွေဟာ အီဂျစ်တော်လှန်ရေးကြီး ဟုန်းဟုန်းတောက်အောင် ရှို့ပေးလိုက်တဲ့ မီးပွားလေးဖြစ်လာပါတယ်။ ဇာသီတာဘီးလ်ကို ဖမ်းဆီးလိုက်ခြင်းဟာ လစ်ဗျားနိုင်ငံရဲ့တော်လှန်ပုန်ကန်မှုကို မီးတို့ပေးလိုက်တာဖြစ်တယ်။ မြေငလျင်ဘေးဒဏ်ခံခဲ့ကြရတဲ့ ဒုက္ခသည်တွေကို အကူအညီပေးခဲ့တာမှာ ဂျပန်အစိုးရအာဏာပိုင်တွေ အင်တိုက်အားတိုက်မဖြစ်ခဲ့တာကို ကတ်ဆွန်နီဘူဆာကူရိုင်းက ပြစ်တင်ရှုတ်ချခဲ့တယ်။ ပန်းချီအနုပညာရှင် အိုင်ဝေဝေဟာ တရုတ်နိုင်ငံရဲ့ကျင့်ဝတ်သိက္ခာ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုကို တိုင်းတာကြည့်ဖို့ မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ ဩဇာလွှမ်းမိုးမှုဆိုတာ လူမှုသိပ္ပံပညာရှင်တွေပြောကြတဲ့ လိပ်ပြာတောင်ပံသက်ရောက်မှု (Butterfly effect) နဲ့ နည်းနည်းပါးပါး ဆင်တူနေပါတယ်။ စနစ်တစ်ရပ်ရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ခုမှာ နည်းနည်းလေးပြောင်းလဲ လိုက်တာနဲ့ ကျန်တဲ့အပိုင်းတွေမှာ အကြီးအကျယ်ပြောင်းလဲသွားတတ်တာကို ဆိုလိုတာဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအတွေးဟာ စိတ်ကူးယဉ်ထင်ဟပ်မှုမျှသာ ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ရောမပြောင်းလဲမှုကြီးတွေဟာ ပြည်သူလူထုအများက အချိန်ကာလကြာမြင့်လာတာနဲ့အမျှ ဆက်လက်အောင့်အည်းသည်းခံ မနေနိုင်တော့တာကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာရတာပါ။ အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသက ပြည်သူလူထုကြီးက ဆယ်စုနှစ်များစွာ အာဏာရှင်တွေအုပ်စိုးခဲ့တာကို မလိုချင်တော့တဲ့ သဘောမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။

ဘာတွေဖြစ်ပျက်နေသလဲဆိုတာကို ကျွန်တော်တို့အားလုံး ပိုပြီသတိမူမိကြဖို့ လူမှုမီဒီယာတွေက အသိပေးကြပါတယ်။ ပြီးတော့ ဆန့်ကျင်သူတွေ စုစည်းမိကြဖို့ ရင်ပြင်သစ်တစ်ခုကိုလည်း ဖွင့်လှစ်ပေးထားပါတယ်။ တော်လှန်ရေးတွေဟာ အောက်ခြေက ထွက်လာတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ထင်နေကြပါတယ်။ သို့သော်လည်း လူ့သမိုင်းတစ်လျှောက်မှာ တော်လှန်ရေးကို ဖြစ်ပေါ်စေသူနဲ့ ဦးဆောင်သူတွေဟာ အထက်တန်းလွှာ ပညာတတ်တွေဖြစ်ခဲ့တာ များပါတယ်။ အခုတော့ လူမှုမီဒီယာတွေကြောင့် ဘယ်သူမဆို လူတိုင်းနဲ့ဆက်သွယ်လို့ ရနေပါပြီ။ ဒီဖြစ်စဉ်တွေကို အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ၊ အာဖရိကနဲ့ တရုတ်နိုင်ငံတွေမှာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့နေရပါတယ်။ သတင်းအချက်အလက်တွေကို ဒီမိုကရက်တစ်ဖြစ်လာစေတာနဲ့အမျှ တကယ့်ဒီမိုကရေစီကို ရှေးရှုနိုင်ကြမှာ ဧကန်ဖြစ်ပါတယ်။

TIME 100 စာရင်းကို စီစဉ်ခင်းကျင်းသူကတော့ လက်ထောက်မန်နေဂျင်းအယ်ဒီတာရေဒီးကာဂျူန်းဖြစ်ပြီး၊ စာအုပ်ဖြစ်လာအောင် စီစဉ်တာလည်း သူက အထူးတလည် အားထုတ်ခဲ့ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အယ်ဒီတာအဖွဲ့က ဘားရက်အိုဘားမား၊ ရပ်ရှ်လင်းဘော့ချ်၊ အာနီးရှဝပ်ဇင်းဂါးနဲ့ ဟယ်လင်မစ်ရင်တို့လို TIME 100 စာရေးသူတွေကို တွဲဖက်ပေးခဲ့ရာမှာ တက်ညီလက်ညီ ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြပါတယ်။ အနုပညာဆိုင်ရာ ဒါရိုက်တာ အင်မလီကရောဖို့ဒ်က သစ်လွင်ပြီး၊ သက်ဝင်လှုပ်ရှားတဲ့ ဒီဇိုင်းကို ဖန်တီးပေးထားပြီး၊ သရုပ်ဖော်ပုံအယ်ဒီတာ နတ်တလီမတ့်ချော့ဇ်စကီးကလည်းကိုင်ရိုက ဂိုနင်မ်နဲ့ ကျားမေမေ အေမီချွားကို သူ့သမီးရဲ့အိပ်ခန်းထဲမှာ သက်ရှိကျားတွေနဲ့အတူ ဓာတ်ပုံရိုက်နိုင်ဖို့ စီစဉ်ပေးခဲ့ပါကြောင်း အသိပေးတင်ပြအပ်ပါတယ်။

ရစ်ချဒ်စတင်းဂဲလ်
မန်နေးဂျင်းအယ်ဒီတာ
တိုင်းမ်မဂ္ဂဇင်း